

مقاله زیر حاصل تجربیات یکی از همکاران صمیمی استان اردبیل است. در این مقاله، سعی نگارنده، شرح روش تدریس با تکیه بر پیش مطالعه، پرسش و نمره‌گذاری است. مطالعه این مقاله را به همکاران عزیز توصیه می‌کنیم.

از ابتدای اشتغال به تدریس، همواره بر این اندیشه بودم که با طرح و ابتکاری نو، خدمت بیش تر و بهتری ارائه دهم. تا این که با اجرای آموزش نظام جدید متوسطه (نظام واحدی و ترمی) و رویکرد جدید کتاب‌های درسی علل عدم موفقیت دانش‌آموزان عزیز را بررسی و به راه‌حل‌هایی اقدام کردم و با تصحیح روش درس خواندن دانش‌آموزان و روش تدریس و پرسش و اجباری کردن پیش مطالعه در کلاس، گام‌هایی برداشتم. با طرح این تجربیات میان همکاران محترم گروه عربی، سرگروه محترم عربی استان اردبیل و سایر همکاران فرمودند که تجارب چندین ساله خود را در این مورد به صورت مکتوب ارائه دهم تا در صورت تصویب آن در مرکز، مورد استفاده قرار گیرد. باشد که به این بهانه از تجربه‌های ارزشمند دیگر همکاران محترم جامعه فرهنگی بهره‌مند شوند. چشم‌به‌راه انتقاد و نظرات سروران

عزیز هستم. آغاز سخن با یک سؤال اساسی: «راستی تاکنون روش صحیح درس خواندن را به دانش‌آموزان آموخته‌ایم؟»

در پاسخ به این سؤال من، در اولین جلسه تدریس در هر کلاسی، ضمن ارائه روش تدریس و پرسش خودم در کلاس، به دانش‌آموزان عزیز یادآور می‌شوم که: درس خواندن، از نظر مکانی باید چهار مرحله را طی کند:

۱- خانه ۲- مدرسه ۳- خانه ۴- مدرسه.
شیوه کار به این صورت است که درس خواندن، در خانه به صورت پیش مطالعه شروع می‌شود و با تدریس معلم در کلاس ادامه می‌یابد و با حل تمرین در خانه تکمیل شده و در آخر در مدرسه تحویل داده می‌شود. به این منظور دانش‌آموز باید تکالیفی را انجام دهد. خلاصه این تکالیف را که ذیلاً تقدیم می‌دارم، در تخته سیاه می‌نویسم و دانش‌آموزان نیز، آن را یادداشت می‌کنند.

- «تکالیف دانش‌آموز سه قسم است که عبارتند از:»
- تکلیف قبل از تدریس.
 - تکلیف حین تدریس.
 - تکلیف بعد از تدریس.

الف. تکلیف قبل از تدریس (پیش مطالعه)

- این تکلیف به شرح زیر انجام می‌گیرد:
۱. پیش مطالعه ترجمه و حفظ لغت: اغلب به صورت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بخش اول

«جستاری در روش»

تدریس عربی

شفاهی در خانه انجام می‌گیرد و مواردی را که دانش‌آموز نمی‌تواند ترجمه کند با مبداء، زیر آن خط می‌کشد. لغت‌ها را در دفتر نوشته و معنی آن‌ها را حفظ می‌کند. (از موارد خط‌نکشیده، پرسش می‌شود.)

«در صورتی که دانش‌آموز بتواند خوب ترجمه کند نمره تشویقی می‌گیرد.»

۲. پیش مطالعه قواعد: قواعد را قبل از تدریس می‌خواند و اشکالات خود را به صورت سؤال در دفتر می‌نویسد. اگر سؤالات صورت معقول داشته باشند، به آن نمره تعلق می‌گیرد. در این مرحله اگر دانش‌آموز تسلط به قواعد داشته باشد «نمره تشویقی» می‌گیرد.

سؤالات فوق به معلم کمک می‌کند تا نقاط ضعف را بشناسد تا به هنگام تدریس بر آن تأکید ورزد.

۳. پیش مطالعه تمرین: دانش‌آموز اصل تمرینات را قبل از تدریس در دفترش می‌نویسد. این کار باعث تقویت املائی عربی و سبک بودن تکلیف به هنگام حل تمرین می‌شود.

در صورتی که قسمتی از تمرینات را خودش حل کرده باشد و بتواند علت آن را بیان کند، نمره تشویقی می‌گیرد.

ب. تکلیف حین تدریس

۱. همراهی در ترجمه درس: دانش‌آموز در این مرحله متن عربی را با ترجمه‌ای که در کلاس به شیوه فعال ارائه می‌شود، تطبیق و تعقیب می‌کند. جهت تسهیل مراجعه به ترجمه، پاراگراف‌بندی ترجمه را حتی الامکان با پاراگراف‌بندی کتاب هماهنگ می‌کند و به اشکالاتی که در مرحله پیش مطالعه با مبداء خط کشیده توجه می‌کند.

معلم در این مرحله با پرسش معنی لغات و برخی سؤالات کوتاه دیگر، توجه دانش‌آموز را در تعقیب متن عربی جلب و نمرات لازم را ثبت می‌کند.

۲. پاسخ اشکالات قواعد را (به هنگام تدریس معلم) که در مرحله پیش مطالعه قواعد، یادداشت کرده است به صورت خلاصه می‌نویسد.

معلم به هنگام تدریس قواعد، برای توجه بیشتر دانش‌آموز سؤالاتی را از آن‌چه که تدریس می‌کند مطرح و برای دانش‌آموزان فعال نمره تشویقی در نظر می‌گیرد و از دادن نمره منفی در این مرحله خودداری می‌ورزد. (سؤالات باید جنبه استنباطی داشته باشند.)

۳. یادداشت مطالب جدید و جالب از سوی دانش‌آموز

(به صورت خلاصه).

۴. پرسش به موقع و ایراد اشکال از سوی دانش‌آموز. (دانش‌آموزی که به طرح پرسش خوب عادت داشته باشد نمره تشویقی می‌گیرد.)

ج. تکلیف بعد از تدریس

۱. تکمیل و بررسی تمام یادداشت‌ها که خلاصه‌وار نوشته شده‌اند.

۲. حل تمرینات در اولین فرصت، حداکثر همان روز. اصولاً یکی از علل عدم موفقیت دانش‌آموزان حل بی‌موقع تمرینات است. به این معنی که تمرینات را قبل از جلسه بعدی حل می‌کنند. یعنی چند روز بعد از فراموش کردن درس! و این کار باعث دلسردی دانش‌آموز شده و تمرینات در نظرش لا‌بجلی می‌نماید.

۳. مرور تمام درس (ترجمه و قواعد و تمرین) و یادداشت اشکالات.

۴. آماده کردن مجدد درس، قبل از جلسه بعدی.

۵. آماده کردن پیش مطالعه درس بعدی. (در صورتی که درس فعلی احتمالاً در مدت کم‌تری تمام بشود.)

تذکر: در صورتی که مطالب ذکر شده در اولین جلسه تدریس به صورت منطقی و مستدل بیان شود و با نظرخواهی از دانش‌آموزان، مورد بررسی قرار گیرد و به انتقادهای آن‌ها پاسخ معقول داده شود؛ نیز با بیان علمی مطالب هر گونه تحمیل و اجبار از ذهن دانش‌آموز زدوده شود، از مقاومت‌های منفی بعدی جلوگیری به عمل می‌آید. با اجرای قاطع طرح، موفقیت حاصل می‌شود.

مشکل نمره‌گذاری و راه حل آن

وقتی که می‌خواهیم بر مبنای ۲۰ یا ۵ نمره میان ترم نمره‌گذاری کنیم، اولاً برای دقت و صحت نمره، باید از دانش‌آموزان سؤالات بیش‌تری پرسش شود. (یعنی از یک دانش‌آموز هم ترجمه و هم تعدادی تمرین و... سؤال شود.) این کار باعث می‌شود که هر دانش‌آموز در یک نیمسال یک یا دو بار مورد پرسش قرار گیرد. بدیهی است که چه بسا پس از آن انگیزه چندانی به ادامه درس خواندن نداشته باشند. ثانیاً در صورت پرسش سؤالات کوتاه به علت زیاد بودن نمره قضاوت در نمره، گذاری مشکل

راه حل ما

بنده نمره را بر مبنای «یک» در نظر گرفته و با پرسش سوالات کوتاه و پرسش ترجمه (حداکثر یک سطر از هر دانش آموز) برای جواب صحیح، یک نمره (از یک) و برای جواب غلط (صفر از یک) و گاهی برای جواب نیمه درست، نیم نمره (از یک) یادداشت می‌کنم.

با این روش قضاوت، سریع و آسان می‌شود و تعداد افراد مورد آزمون به مقدار زیاد افزایش می‌یابد. چه بسا که یک دانش آموز در یک جلسه به طور تصادفی چندین بار نسبت به تکالیف مختلف مورد سؤال قرار می‌گیرد و گاهی تمام دانش آموزان، دو یا سه بار یا بیش تر مورد پرسش قرار می‌گیرند. بدینوسیله دانش آموزان همواره در آماده باش کامل به سر می‌برند. در ضمن، روش کار طوری است که پرسش از دانش آموز تصادفی است و هیچ کس حتی معلم نمی‌داند که نفر بعدی که سؤال می‌شود چه کسی است؟ و بالاخره نمرات به تدریج گلچین شده و به ثمر می‌رسد.

بودجه بندی سوالات در کلاس چگونه است؟

از هر پنج ۵ نمره، یک نمره به پیش مطالعه و یک نمره دیگر به روخوانی و ترجمه و سه نمره دیگر متعلق به سایر تمرینات است (تمرین ها، للمحادثة، للتعریب و...).

سپس هر پنج نمره وقتی که به حد نصاب رسید، با ضریب چهار تبدیل به نمره بیست نمره مستمر و بدون ضریب، به عنوان پنج نمره میان ترم به صورت عددی در دفتر نمره مدرسه درج می‌شود. در هر ترم، در درس دو واحدی عربی در کلاس تقریباً ۳۵ نفره، هر دانش آموز تقریباً سه بار نمره اش به حد نصاب می‌رسد. یعنی هر دانش آموز ۱۵ بار مورد سؤال قرار می‌گیرد. مثلاً در عربی (۳) که حجم سوالات کوتاه، بیش تر است، این رقم به ۳۰ بار افزایش می‌یابد؛ ولی در عربی (۱) در این روش مسأله برعکس است. در نتیجه تکرار و تمرین زیاد، خود بهترین عامل یادگیری است. در ضمن، بودجه بندی فوق را در اولین جلسه به دانش آموزان اعلام می‌کنیم.

مقدمات کار چگونه است؟

برای هر کلاس یک صفحه کاغذ خط کتی تهیه (مانند جدول شماره ۱) در نظر می‌گیریم. به هر دانش آموز را به ترتیبی که نشسته اند، می‌نویسیم. پس از آن شاید دانش آموزان جای خود را تغییر دهند و ممکن است که تغییر مکان با اطلاع معلم صورت گیرد. این کار باعث می‌شود که دانش آموز از سبک خودی بودن مسأله بی‌بهره باشد. همان که حضور و غیاب و نمره گذار، آسان می‌شود. در هر دو سال اول پیش از ترجمه و در دوم پیش از مکالمه و در سوم پیش از...

جدول شماره (۱)

اسامی دانش آموزان	پیش مطالعه ترجمه	پیش مطالعه قواعد	پیش مطالعه تمرین	نمره اول	نمره دوم	نمره سوم	معدل
←							
الف							
ب							
ج							
د							

۳. خودکار قرمز برای دانش آموزان غایب

راستی غایب ها هم نمره می گیرند؟

یکی از عوامل افت تحصیلی، غیبت دانش آموز است. چه بسا دانش آموز به علت غیبت در یک جلسه و به علت پیش نیاز بودن مطالب آن جلسه، در یک ماده درسی یا شکست مواجه شود. معلم هر اندازه سخت گیر باشد، چه بسا دانش آموز به علت نداشتن آن درس یا غایب شدن از معرکه جان سالم بدر می برد. برای رفع این نقیصه، بده برای دانش آموز غایب مانند حاضران نمره گذاری می کنیم. یعنی برای هر مورد پرسش، یک نمره صفر با (رنگ قرمز) می نویسیم؛ طوری که دانش آموزان کاملاً متوجه می شوند. دانش آموز غایب با این صفرها چه کند؟ شاید غیبت اش موجه باشد؟ به هر دانش آموز بعد از گرفتن نمره صفر به علت غیبت، تنها دو جلسه فرصت می دهیم که تکلیف همان جلسه را که غایب شده است، حاضر کند و پس از پاسخگویی به سوالات به تعداد صفرها (از هر موردی که باشد، یعنی ترجمه یا قواعد و...) آن ها را تبدیل به نمره یک کند. این مسأله علاوه بر این که کمکی است به نظم مدرسه، باعث می شود که غیبت دانش آموزان به حداقل ممکن برسد.

پیش مطالعه تمرین یادداشت می شود و نمره اول صورت عددی ردیف اول (پیش مطالعه ترجمه) و نمره دوم صورت عددی ردیف دوم (پیش مطالعه قواعد) و نمره سوم نیز صورت عددی ردیف سوم (پیش مطالعه تمرین) است و در آخرین ردیف، معدل نمرات عددی نوشته می شود.

در هر مربع، قسمت وسط آن به نمره پیش مطالعه اختصاص می یابد - و بقیه نمرات (از یک نمره) در اطراف آن نوشته می شود. بدین صورت که: قسمت بالا سمت راست به نمره روخوانی و ترجمه - و سه محل دیگر برای تمرینات دیگر اختصاص می یابد. بدین صورت پنج نمره، کامل شده و معلم خوب می داند که از دانش آموز «الف» چه پرسشی کرده و چه سوالی باید از این پس پرسد. مثلاً ترجمه و پیش مطالعه پرسیده است. یا تمرینات را پرسیده است. - (به فرض این که در آن ها نمره یک گرفته است) یا قواعد و پیش مطالعه پرسیده که در آن صفر در دو می یک گرفته است و...

برای این که کلاس از هیجان بیش تری برخوردار و شور و نشاط به کلاس حاکم شود، برای نمره گذاری از سه رنگ خودکار استفاده می کنیم:

۱. خودکار آبی برای نمرات مثبت (یک) یا منفی (-۱) معمولی.

۲. خودکار سبز به نمره تشویقی که توضیح خواهیم داد.

نمره تشویقی چیست و به چه مواردی تعلق می گیرد؟ برای جلوگیری از اثرات تخریبی نمره صفر بر

اسامی	نمره پیش مطالعه			معدل
	ترجمه	قواعد	تمرین	
الف	۱	۱		
ب			۱	
ج		۱		
د				
جدول شماره ۲				

نمونه‌ای عملی از مراحل پرسش و نمره‌گذاری یک درس در دو جلسه

در این نمونه عملی با فرض بودن چهار دانش آموز مطلب را توضیح می‌دهیم تا از اطاله کلام خودداری کنیم. معلم با ابزار کار خود (دفتر نمره مدرسه، دفتر نمره مخصوص خودش که برای هر کلاس یک برگ اختصاص داده است و نیز سه عدد خودکار به رنگ‌های آبی و سبز و قرمز) وارد کلاس می‌شود و با سلام و احوالپرسی با دانش آموزان، در صورت امکان با یک مطلب کوتاه که حاوی نکته‌ای آموزنده باشد کلاس را برای ورود به درس آماده می‌کند.

با نام خدا، ابتدا دانش آموزان «الف و ب و ج و د» را برای پرسش پیش مطالعه فرامی‌خواند. آن‌ها چون نمی‌دانند که کدام پیش مطالعه از ایشان پرسیده می‌شود، هر سه پیش مطالعه را آماده کرده‌اند. از دانش آموز «الف» پیش مطالعه قواعد را می‌پرسد؛ آری او قواعد درس را قبل از تدریس، مطالعه کرده و اشکالات خود را به صورت سؤالی در دفترش نوشته است. با ارائه آن، نمره «یک» می‌گیرد. نمرات پیش مطالعه در وسط هر مربع نوشته می‌شود. دانش آموزان «ب، ج، د» هر کدام به ترتیب به پیش مطالعه تمرین و ترجمه و قواعد پاسخ می‌گویند. دانش آموز «ب» تمرینات را قبل از تدریس رونویسی کرده است و نمره «یک» می‌گیرد. و دانش آموز «ج» درس را قبل از تدریس به صورت شفاهی برای خودش ترجمه کرده و

دانش آموزان، اولاً متذکر می‌شویم که در روش نمره‌گذاری به روش معمولی هم، اگر شما نمره یازده از بیست بگیرید، در واقع نه تا نمره صفر گرفته‌اید و... ثانیاً نمره تشویقی را تجویز می‌کنیم که به جای نمره صفر یا رنگ سبز نوشته می‌شود و آن را از بین می‌برد. بدین ترتیب دانش آموز می‌تواند گذشته خود را جبران کند و با گرفتن نمره تشویقی به تلاش مداوم، وادار شود. چه بسیار دانش آموزانی که به امید کسب نمره تشویقی درس‌های متوالی را بارها خوانده‌اند.

نمره تشویقی به چه مواردی تعلق می‌گیرد؟

۱. پیش مطالعه قوی: بسیار اتفاق افتاده است که دانش آموزی قبل از تدریس درس، آن را کاملاً آماده و حتی تمرینات آن را حل کرده است و علاوه بر درس، اعتماد به نفس هم کسب کرده است.
۲. پاسخ به سؤالات کوتاه و مهم در هنگام ترجمه درس. مانند، ترکیب متن درس. یعنی دبیر از دانش آموزان می‌خواهد که جمله‌ای را ترکیب یا ترجمه کنند و...
۳. آماده کردن آخرین دو درس خوانده شده که معلم با چند سؤال کوتاه می‌تواند دانش آموزان را بیازماید.
۴. پاسخ به سؤالاتی که هنگام تدریس قواعد از طرف معلم مطرح می‌شود. این کار باعث فعال بودن معلم و دانش آموز و تقویت پیش مطالعه است.

اسامی	نمره پیش مطالعه			معدل
	ترجمه	قواعد	تمرین	
الف	۱	۱		
ب		۱	۱	
ج	۱			
د				

(جدول شماره ۳ تکمیل شده جدول شماره ۲)

لغات را به همراه معنی آن‌ها در دفترش نوشته است. مواردی را که نتوانسته ترجمه کند، زیر آن‌ها را با مداد خط کشیده است. معلم از وی می‌خواهد که نیم سطر را از جایی که خط نکشیده ترجمه کند. او ترجمه نیمه‌درستی را ارائه می‌دهد و نمره «یک» می‌گیرد. اما دانش‌آموز «د» قواعد را مطالعه نکرده و اشکالات خود را یادداشت نکرده است. معلم درحالی که به او «صفر» می‌دهد، او را امیدوار می‌سازد که بتواند با گرفتن نمره تشریحی «صفر» را جبران نماید. (جدول شماره ۲ را ببینید). می‌توان در جدول کلمات (ترجمه، قواعد، تمرین) را به صورت رمزی نوشت، تا دانش‌آموز از کیفیت دقیق نمره‌گذاری مطلع نشود؛ زیرا ممکن است احساس کند که از آن نوع پیش مطالعه، دیگر پرسش و تکلیف از او نخواهند خواست.

حال معلم شروع به روخوانی و ترجمه درس می‌کند. تکالیف «حین تدریس» را برای آمادگی دانش‌آموزان یادآور می‌شود. آن‌ها می‌دانند که باید متن عربی را هنگام ترجمه درس، تعقیب کنند و پاراگراف بندی ترجمه را که در دفتر می‌نویسند، حتی الامکان با پاراگراف بندی کتاب هماهنگ کنند تا مراجعه بعدی آسان شود. ضمن ترجمه درس، معلم برای جلب توجه دانش‌آموزان به متن عربی، از دانش‌آموز «الف» معنی لغتی را می‌پرسد و پاسخ می‌دهد و نمره «یک» می‌گیرد. نمره را در معنی می‌نویسد که قبلاً در آن نمره‌ای نوشته شده باشد. تا نمره (پنج نمره) زودتر به حد نصاب برسد. و از دانش‌آموز «ج» می‌آید که نقش کلمه‌ای از متن درس را بگوید. او نیز جواب بدهد و نمره «بی» می‌گیرد. البته این نمره تشویقی می‌گردد. (بر خلاف لغت که حتماً باید معنی آن را یاد کند). در این مرحله دانش‌آموز باید خط نکشیده و در مرحله پیش مطالعه با توجه به اشکال می‌کند.

حال نوبت تدریس نرسیده است. معلم شروع به تدریس قواعد می‌کند. او با استفاده از پیش مطالعه قواعد و تمرینات صورتی نکات ضعف آنان را یاد می‌کند. ضمن تدریس از مطالب مورد بحث، سؤالات گوناگونی می‌پرسد. به دانش‌آموزانی که پاسخ بدهند، نمره تشویقی می‌دهد (با رنگ سبز). دانش‌آموزان «الف»، «ب»، «ج» نمره تشویقی می‌گیرند. (جدول شماره ۳)

تدریس این جلسه تمام شده و هم‌اکنون جلسه بعدی است. حال پرسش ترجمه: دانش‌آموز «الف» سطر پنجم را

می‌خواند و ترجمه می‌کند. به روخوانی و ترجمه جمعا یک نمره تعلق می‌گیرد. او نمره «یک» می‌گیرد. دانش‌آموز «ج» سطر دهم را می‌خواند ولی نمی‌تواند ترجمه کند. نمره نیم می‌گیرد. دانش‌آموز «ب» غایب است. او در ترجمه مورد سؤال قرار گرفته و چون غایب است بازنگ فرمز صفر می‌گیرد. او می‌تواند تا دو جلسه بعد با آماده کردن همین درس آن را جبران کند. در غیر این صورت، صفر همچنان به جای خود باقی است. حال نوبت حل تمرینات است. هر کس که در جای خود نشسته (به ردیفی که اسامی نوشته شده) به سؤال پاسخ می‌گوید.

صندلی «ب» خالی است. و هیچ‌کس در جای او ننشسته است. چون اگر کسی در جای او می‌نشست، خودش غایب محسوب می‌شد و صفر می‌گرفت. به هر حال، هیچ‌کس جای خود را عوض نمی‌کند. ولی سؤالات به ترتیب پرسش نمی‌شود. دانش‌آموزان «الف»، «ب»، «ج»، «د» به تمرینات شماره ۱، ۳، ۴، ۵ پاسخ می‌دهند و جواب شماره ۲ را معلم خودش می‌گوید. همه نمره می‌گیرند. به جز «ب» که غایب است و صفر می‌گیرد. اکنون اولین نمره «الف» به حد نصاب رسیده است. در ردیف دوم به صورت عددی نوشته و در دفتر نمره مدرسه ثبت می‌شود. او از پنج نمره (پنج نمره) گرفت.

تمرین بعدی (للتعریب): هر سه دانش‌آموز جهت حل تمرین پای تخته می‌آیند. هر کدام فقط یک سطر را به عربی می‌نویسند. جواب همه درست است. ولی «د» غلط نوشته است. او صفر می‌گیرد. «ب» را صدا نکرده ایم. او نمره‌ای نمی‌گیرد. اولین نمره «ج» هم به حد نصاب می‌رسد و در ردیف اول (نمره اول) ثبت و در دفتر نمره مدرسه درج می‌شود. نمره ۴/۵ (جدول ۲)

جلسه بعدی: دانش‌آموز «د» پیش مطالعه‌ای قوی آماده کرده است (درس بعدی) و نمره تشویقی می‌گیرد. دانش‌آموز «ب» نیز درس قبلی را آماده کرده است ولی به ترجمه نگاه نکرده است. بنابراین دانش‌آموز «د» نمره تشویقی می‌گیرد. به این ترتیب صفر (قبلی) از بین می‌رود و نیز دانش‌آموز «ب» می‌تواند، تنها یک صفر را از بین ببرد و دیگری همچنان باقی است. (نمره تشویقی بر روی صفر نوشته می‌شود). دانش‌آموزان «الف»، «ب»، «ج» برای پیش مطالعه می‌آیند. به ترتیب برای ترجمه، قواعد و دانش‌آموز «ج» برای قواعد و تمرین. دانش‌آموز «الف» صفر و دانش‌آموز «ب» یک و دانش‌آموز «ج» در هر دو «یک»

در صورتی که در این شماره

کتابخانه
مکتب
مدرسه

معدل	نمره سوم	نمره دوم	نمره اول	نمره پیش مطالعه			اسامی
				تمرین	قواعد	ترجمه	
		۵		۱ ۱ ۱	۱ ۱ ۱		الف
				۱ ۱ ۰			ب
			۴/۵			۱ ۱ ۰/۵	ج
					۱ ۰		د

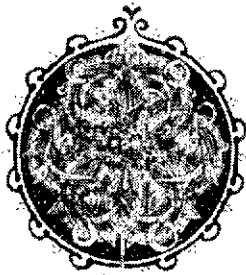
(جدول شماره ۴ تکمیل شده جدول قبلی)

معدل	نمره سوم	نمره دوم	نمره اول	نمره پیش مطالعه			اسامی
				تمرین	قواعد	ترجمه	
		۵	۴		۱ ۱ ۱	۱ ۱ ۱	الف
	۵			۱ ۱ ۱	۱		ب
			۴/۵	۱	۱ ۱	۱ ۱ ۰/۵	ج
		۲			۱ ۱ ۰		د

(جدول ۵ تکمیل شده جدولهای قبلی)

(جدول ۶ به صورت فرضی کامل شده است).

می گیرد. ولی نمی داند که نمرات پیش مطالعه او دیگر تمام شده است. البته در صورت نیاز می توان از او پیش مطالعه پرسید و نمره اش را در جای دیگر مربع، یعنی محل نمره تمرینات ثبت کرد. تدریس قواعد شروع می شود. در حین تدریس، معلم سؤالاتی از قواعد تدریس شده می پرسد. و همچنین، سؤالاتی از ترجمه (حین ترجمه) که نمرات زیر به دست می آید: «ج» نمره تشویقی می گیرد ولی چون در ردیف اول، نمره اش به حد نصاب رسیده و ثبت شده تغییری در آن ایجاد نمی شود. او باید زودتر نمره اش را جبران می کرد. نمره تشویقی در ردیف دوم (در ردیف قواعد) نوشته شد. «ب» نیز با نمره تشویقی توانست صفر خود را از بین ببرد. با پرسش در جلسه بعدی و حل تمرینات نمرات زیر به دست آمد: «الف» یک نمره ترجمه و سه نمره دیگر در تمرینات گرفت و نمره ردیف اولش کامل و در ردیف نمره اول ثبت شد «نمره ۴». دانش آموز «ب» نمره اش را کامل کرد (ردیف سوم) یعنی «نمره ۵» و دانش آموز «د» نیز در ترجمه و تمرین نتوانست جواب بدهد، در هر دو مورد «صفر» گرفت و اولین نمره تکمیل شده اش (در ردیف دوم) نمره «۲» شد. (جدول صفحه قبل). حال نمونه تکمیل شده را به طور فرضی در زیر مشاهده می فرمایید که نمرات تکمیل و معدل گیری شده اند.

می توان معدل را بدون ضریب برای پنج نمره میان ترم و یا با ضریب «۴» تبدیل به نمره «۲۰» مستمری کرد.

جدول شماره ۶

معدل	نمره سوم	نمره دوم	نمره اول	نمره پیش مطالعه			اسامی
				ترجمه	قواعد	تمرین	
۴	۳	۵	۴	۱۱ ۰۱	۱۱ ۱۱	۱۱ ۱۱	الف
۳/۵	۳	۵	۲/۵	۱۱ ۱۱	۱۱ ۱۱	۰۱ ۱۰/۵	ب
۴	۳/۵	۳/۵	۲/۵	۱۰/۵ ۰۱	۱۰/۵ ۱۱	۱۰/۵ ۱۱	ج
۲	۰	۲	۴	۰۰ ۰۰	۰۰ ۱۱	۰۱ ۱۱	د